

Latweeschu Awises.

49. gaddagahjums.

No. 43.

Treschdeenâ, 28. Oktober (9. November).

1870.

Latweeschu Awises libds ar saweem veelikumeem makfa pae gaddu 70 Kap. fadr.

Zelgawâ veesubtoht 1 rubl. f.

zittur aissubtoht ta lappa ween: 70 Kap. f.

espebjija: 19½ Kap. f.

pafta nauda: 10½ Kap. f.

pawiffam: 1 rubl. f.

Ja-apstelle: Zelgawâ awischi namnâ vee Janischewski, Mihgâ vee Daniel Minus, teatera un wehwera relas sühri un vee Dr. Buchholz, leela Metzander eela Nr. 18. Wissi mahzitaji, foblmestri, pagasta walditaji, sribweri un zitti tautas draugi teel luhgti, lai lassitajeem aw-gahda apstelleschana. — Redakteera adresse: Pastor Sakranowicz Lutringen, pr. Frauenburg, Kurland.

Nahditajs: Mihlee lassitaji! Wisjannakahs sinnaas. Karra sinnaas. Daschadas sinnaas. Brunnau ruppuzis. Eibensteina meita. Zil mahzitaju semmes lohde swer? Preeksch latw, mehmtariu foblu Sallaspill. Zelgawâs lobru aistahweschanas beedriba. Urbildas. Labbibas un pretschu ritguê. Sluddinaschanas.

Mihlee lassitaji!

Subtu Zums libds ar scho lappu jaunu latw. lanfahrti par Franziju un winaas galwas pilsehtu Parisi, tahdas libds schim Latweeschu lassitajeem wehl truhka. Effam to kohpâ ar sawu mihlu draugu, Schulz mahzitaju Zelgawâ, vee Steffenhagen f. apgahdajusch. Wan jau preeksch nedelahn us to dohmajahm, bet leeta nau tik weegli idarrama un preezajamees ka taggad Zums to warram pasneegt, jo sinnam it labbi, ka no karra pussehmi dsirdoht un karra sinnaas lassohht leetu newarr zittadi gaischi faemnt, ka kad lantfabrte blakkam, fur katru weetiru warr usmekleht un farrotaju zellus nokohpt. Usmeklejeet tad tahs awises peeminnetahs karroschanas weetinas. Behrni, kas tatschu wissi fohla bijschi waj eet, lai usmekle ar sawahm gaischakahm azihm. Wairahk mahzitee lai apwek ar fehrwehm semmes dallas un uhderas. Balkajeet tad to wesseli un lassheet jo tschakli, tad preeks buhs Zums un Zuhju

Latw. awischi apgahdatajam
J. W. Sakranowicz.

Wisjannakahs sinnaas.

No Gré sinno generalis v. Werder 31. (19.) Okt. Pehz supras kauschanahs general Baiera brigade Di jon pilsehtu irr nehmuft. Wums 250 zilwefti noschauti un eewainoti, eenaidneekem dauds wairahk — 550 fangati.

Zuhr 4. Nov. (23. Oktob.). Waldiba pawehle ka wiffâs gubernâs pa 100,000 eedfihwotajeem buhs us sawu kosti isrihloht weenu batteriju ar wajadsign skaitli saldатеem un ka wiffem wesseleem whireem no 20 libds 40 gaddeem, prezeteem ka neprezeteem, ja-eet saldatâs.

Tiklibds ka Parisê dabuja sinnaht ka Mezz festunga un Bursch pilsehts Pruhscheem effohht padewees un ka us meera falihfchana dohmajohht, laudis 31. (19.) Oktober sadumpejajs pret waldibu, scho gribbedami speest no waldischanas atlahptees. Kad wissi zitti waldibas lohzeffi jau bija faemnti, tad Pitard lungam isdewahs isbehgt un ar saldatu spehku dumpi apspeest, waldineekus isglahht un wainigohs

faemnt zeeti. Waldiba nu islaida pawehli, ka wiffem Parisê eedfihwotajeem 22. Oktober buhs nobalsohht waj ar taggadaju waldibu effohht ar meeru jeb nê. Nobalsoschana parahdija ka 442,000 bija ar meeru, bet 49,000 nê. Taggad Parisê wifs atkal effohht kluffi. Ka Parisê ta ir S. Etienne, Lion, Marsell, Tulon pilsehtâs un ihpachi Perpinnam laudis pret waldibu sadumpejshes.

Zil pilsehtâ saldati leedsahs generalim Burbaki paklauffigi buht. Kad nu arri wehl saldati mehginaja wimmu noschaut, tad generalis waldibu luhdsis, lai wimmu no anata atlaishohht, un waldiba scho luhgshana paklauffija.

No Berlinsê ka arri no Londones telegrafs sinnaaja ka 5. November (24. Oktober) Wersall pilsehtâ farrotaji us 25 deenahm meeru effohht noslehghusch, lai Franschi schinnu laika warretu sapulzeht tautas weetneekus, kas wiffem patihkannu waldibu ezekhoht, ar kurru uswarretaji warretu gruntigu meeru slehgt. Bet schodeen atkal telegrafs sinno zittadi, prohti, ka tahdu meeru ne-isdewahs wis falihft. Deewsin kam nu taisniba! Roschefors no waldibas amata atlahptees.

R. S.—z.

Karra sinnaas.

Greeschahs gan us meera pnsfi, bet wehl dauds schlehrschu preekschâ. Schinnis deenâs irr dauds farannu par to bijschas. Wersallâ eet un nahk wehstneschi no wiffahm pussehmi, bet dabuhu tahdas pat arbildas no Bismarck funga, ka agrahk; prohti ka tahm jau eenemtahm Franschu rohbeschas semmehm buhs palikt vee Wahzsemmes. Bij jadohma, ka Franschi buhs jo pee-eimami meera dohmahm, tad nu arri beidsama leela festunga, Mezz ar wissu sawu karraspehku (173 tuhft.) Pruhscheem padewusees. (Kamehr pasaulê stahw, wehl tik leela armija nau eenaidneeku roh-tâs krittusi.) Bet kas to dohs? Sahk nu lammaht Bafehn generali, kas tik spijons effohht sauzams par to, ka padewees, un kullahs wehl arween ar tusschu zerribu, ka Parisê aplegherefchana isturrefchoht. Katru deen Franschi panahk fahdu gabbalim no sawahm batterijahm ahrâ, grassahs eet Pruhscheem wiersu un schauj un schauj, bet tik libds Pruhchi mettahs pretti, tad dohdahs atpakkal un slehpyahs ais muh-reem. Pruhchi arri wehl ar pilnigo apschaudishana schinnis deenâs tik gribb sahft, bet tad arri ne-apstahfchoht, pirms wahrti atwerrahs. Libds schim wehl nogaida un

zerre, fa zittu leelwalstu swarrigece wahrdi warrubht Fran-
tschus darrihs pasemmigalus. Englante bij ta picma, kas
ar rakstu pee Prubhscheem nahza un weddinaja us to, lai at-
wehloht Parises waldibai us tahdu laizimu meeru, lai war-
refu fa-ajzinahit walsts weetneekus, jo Parises un tapat arri
Tuhres waldiba, kas usnehmushahs Franziju apfargahit,
nespehjoht patti no femis to atwehleht, fo Prubhschi pee-
prassa. Bet warrubht pilniga femmes sapulze to gan darri-
schoht. Schim dohmahm peebeedrojahs arri Austrija un
Italijs. Bet Bismarck, redsedans fo pahri deenas taggad
wehtris, negribb zittadi eerohtschu kluffumu apsohliht, fa
kad winneem daschas festungas dallas nodohd, fur tad grihb
nogaidiht. Thiers l. schimis deenas isbrauzis us Versallu
un dñrdesim, kas tur labs isnahks. Ka mannamis waldi-
bas kungeem ta gaidama femmes sapulze mas pa vrahnam,
jo femme grihb meeru un warretu buht gattawa wissu pee-
prassito atwehleht, lai tik farram gals. Kur tad pajchi lai
paleef? Un kahda tad waldiba Franzija lai zellahs, waj
Napoleons lai nahf atpakkal, waj keisarene ar prinzi, waj
brihwalsts lai paleef, waj lai zell prinzi no wezzahs Fran-
tschu kehniina familijas par waldneeku, kas tur spehj jau
teikt, fo tahda femmes sapulze war dsemdelht?!

Dischon pilsehts 31. Oktob. no Prubhscheem eenemts. —
28. Oktober eenaidneeki no Parises puffes nahfdami mah-
zahs wirsu Prubhschu bikkitechu pee Deni. Bet tik lihds Prub-
schu 2. gardes pulks nahza klahit, tad tikka atfisti atpakkal
un pametta 30 wirsneekus un 1200 saldatus. — Pee Mon-
tero (7 juhds. no Parises) Franstschu militschu pulki isspahr-
diti un kahdi 300 notauti un sakerti.

No Garibaldi ar wehl nau fo stahsticht. Lohschua
pa mescheem un krummeem ar zelleem eepaschdamees.
Preeksch paslehpshomas arri labba leeta, kad wissus takti-
nus sim. Wezzis sehsh Dolé (starp Dischon un Desanjon).

Par Mezzes padohshanohs lassam: Generalis Chan-
garner bij no turrenes issuhthits norunnas turreht. Wianu
sagaidija 2 Prubhschu wirsneeki, nehma rattos, jo generalis
ir 80 gaddus wezs un nespehj tabli jahit; tad tam aissehja
azzis un nowedda printschja Kabrela kohrtell, 1½ stundas lai-
ka nehma runnas. Generalis iseedanis fazzija: Mehs kriti-
stimm, bet ar gohdu. Es newehlu Jums, manni kungi un
neweenam saldatur to peedschwot. Affaras tam birra no
azzihm. Behz tam tappa 2 generaki nofuhititi un tahlahf
sarunnas turreja.

Wahzu karra spehks, kas taggad Franstschu semme miht,
ir 856 tuhstroschu leels. Tee 200 tuhstroschi, kas pee
Mezzes stahweja nu ir brihwä un warr eet us zittahm
puffehm. Wajaga ar, lai war wissu semmi pahrsteept.

Kahds Wahzu kungs, kas awischu sinu dohd, raksta no
Versallas: Dschwoju te ittin jouti, lepnä namnä, weens
pats, jo wissi namna eedschwotaji ir isbehgusch. Ak fur
behdigs isskattahs tahds zilweku atstahs dschwotlis, fur
wissas lepnahs leetas gull jukku juklahm. Pee durwihm
atraddu peesistu sühmiti ar teem wahredeem „ustizzu sawu
mantu Prubhschu offizeeru gohda sridihm.“ Un pateesi ne-
weena kneepaddatina arri nau wehl suddusi. Tik weenu
deen bij jakerrahs klahit pee aissehguschahs teelmahtes schu-
jamahs lahditers, jo swahrteem bij eelahys ja-usschubn, bet
eeliktu atkal schkebrites un addatimas sudraba lahditē un
peeliktu sühmiti ar mannu wahrdn klahit, un luhdsu lai ne-
nenim par laumu, fa mannas rohtas te klahit duhris. —
Preeksch ne-ilga laika fanehma zeeti kahdu Franstschu raksti-

neeku, kas neganti rupji bij pret Prubhscheem aprunnases.
Kundinisch prohweja leegtees, bet nelibdsjeja nefe. Prubhschu
wirsneeks atwehra schublahditi, iswilka awischu nummuri
un rahdija jautadams: „kas to rakstijis?“ Kungs palikka
bahls, stohsidamees tik aturdeja: kad temi piklis — kas
to buhtu dohmajis, fa Prubhscheem arri wissi muhsu wezsee
awischu nummuri pashtami — ne, ar tahdeem mehš ne-
warram usnemt. Bet tatschu nowedda us tutusi, lai kluf-
sumä rahmahs paleef. — Kehnum, tapat arri frohna prinzi
redj weenus paschus daschurcis pafrehsta laika pa eelu stah-
gagam. Kad apdohma, fa tas noteek eenaidneeku pilsehtä,
tad gan war redseht, fa schis kehniina dsimmums no bailehm
it nefe nesim. Sinn tik to, fa Deews winnas us labbeem
zelleem fargahs.

Prubhschu saldati, kas preeksch Parises kohrtelds stahw,
ir tik lohri ar Franstschu bes sinas schandischanu apraddu-
schi, fa nemas us to neluhfo. Ghd, dierr un gull, lai lohdes
staida un leelgabbali ruhj. Jhpaschi kad waktars mettahs
un Prubhschi pa saweem nammeem swezses aisdegg, tad no
Parisess puffes ribh un klands, wiss gaisš krahz aij lohdehm,
kas tohp us gaischajahm weetiimahm laifias, bet par laimi
netrahpa. Mehs essam ushuhwejuschees augstu namminu,
no kurrenes ar leelo kihleri it labbi redsam, fo Parisneeki pa
eekschu darra. Bet tik fo muhs pamanna, tad atkal schau-
dischana nebeidsama.

Kahds Prubhschu offizeers tai laika, kad wehl Strafs-
burgas preekschä stahweja rakstijis sawam braktam us Ber-
lini, ta tam brihnischkigi gahjis: Weenu waktar gahju no-
kuffis us sawu kohrteli masä jamta isstahinä. Gan biju
stahbans, bet newarreju eemigt, nesaprohtamas bailes man
ar warru wirsu mahzahs, ta fa beidsiht lehzu kahjäs un
grihbeju dauts mas affinis apmeerinahit, pa ahru stahgajohit.
Tik fo biju pa darmihm lauka, te no eenaidneeku puffes
bumba nahza un strehja zaur junru mannä kambariti un
breefnigu pohstu padarrija, wissas seenas tappa issauktas,
slinte, fo nefe wehl biju rohka nurejis bij druskas faspahr-
dita, mannas patrones us galda bij lihds aisdegguschahs un
pohstu jo leelu darrija. Dedi fur brihnischkigi Deews warr
isfargahit, fo grihb!

No Forzheimes raksta, fa fabrika kungs Bissinger nupat
kohli skaisu rakstamo spalwu pataisjis, fo grihb Bismarka
kungam schliakohit, lai ar to paraksta drihs gaidamo meera
kuntrakti Parisē. Spalwas kahts ir no tibra selta un kahda
weena pufse ir ar dahrgeem almentiareem islikta. Pee schis
spahwas 4 zilweki strahdajuschu 5 nedelas, bet ir arri
to redseht.

„D. N.“ raksta no Tschiselhurtes (Englantē) fa keisarene
tik tad grihbhoht us meera runnahm eelaisrees, kad Wahzee-
schi apsohla, Glasti un Lottrinu pamest pa wezzam. Warr
gan tad ilgi gaidiht. Dhra sinna stahsta, fa patti grihbhoht
braukt wihru apmekleht.

Us Versallu sinna atnahkusi, fa us Orleans pufsi kahds
jauns Franstschu seeweeris ir usdohmajis Franstschu nelai-
migai armijai eet par waddoni. Tik jau gan buhs dsred-
just, fa preeksch 4 gaddu simtereem jumprawai Schandark
us kahdu laizimu isdewahs Franstschu noguruschu armiju at-
dschwinaht un zaur to sinru, fa patti sw. jumprawa Marija
to sühitijusi, tik tahl us sridibu peedabuhit, fa Englandeeschi
tappa atfisti atpakkal un schi jumprawa warreja kehniina at-
pakkal west us Reims pilsehtu. Schi muhsu laiku karra
jumprawa nejahj wis ar sohbinu papreekschu, bet ir gar-

rās melnās drehbēšs gērbuſees un neſs ſihda karrogu rohkā un ſauz lai tik ſchāi pakkal nahkoht. Un irr ar dāſchi, kaſ gēkfi deewōgan no ſchahda funedina leelas leetas gaidiht. Bet Pruhſchu generalis Tann, kaſ Orleans nesen eerehina, neleekahs nemas no tahdas karra deeweetes baiditees, nemmahs it zeeti eereento gabbalu waldiht. Orleans pilſehtam uſlika karra nodohſhana no 1½ miljon. franku, tāpat Stamp pilſehts apſtrahpehts ar 40 tuhft. fr. par to, ka nebehdneeki telegrafa drahti pahrgreesuſchi.

Tuhres waldiba wehl to deenu preekſch Mezzes padohſchanahs ar drohſchu mutti neſſa ſinnas, ka pilſehts ſtahwoht ittin drohſchi, ſtahtija ſaweem laudihm mella wehtis, ka Baſehns nupat eſoht 26 Pruhſchu regimentes iſahrdijis, trihs pilſehtus, kur Pruhſchi mita, nopohſtijis, 195 ratuſ ar muniziju paehniis un deewōſinn, kahdus wehl warrenus darbus iſdarrijis. Pruhſchi eimohht pawiffam uſ beigahm, taiſotees til wiſſi muht prohjam. Un deenu pehz tam bij jadsed ta pateeſiba, ka wiſſa Mezz feſtunga ar 173 tuhft. ſaldatu (ſtarp teem kahdi 6 tuhftoſchi wirſneeku) 15. Oktober Pruhſcheem padewuſees.

Baſchenſi pilſehta wezzakais par to, ka nau deewōgan ſpehzigi turrejees Pruhſcheem pretti, uſ Tuhres waldibas pawehli tappis noſchauts. Dauds pilſehtōs neweenu newarr atrast, kaſ gribbetu par birgermeiſteri eet. Kad turrahs pretti, tad Pruhſchi neim rohkā, kad neturrahs tad atkal Frantſchu leetuwenōs jahj.

Wezzais Garibaldis no ſawa augſta kohrtela Dolo pilſehta ſitto uſ wiſſahm mallahm, gribbedams ar to puſſi eepaſhtees, iſlaidis rakſtu pee ſawas jaunahs armijas, ka tai buhs uſ matia klauſiht, ſirdigi turretees un kur tik warr, Pruhſchus gallinaht. Gribb ihpaſchi gar to darbotees, ka warretu dſelſjellus, pa kurreem Pruhſcheem promjante no Wahzſemmes tohp klahht ſkappeta ſapohſiht. — Generalis Burbaki, kaſ uſneehmees par waddoni buht tam karrapheſkam, kaſ ap Tuhei blandahs, ſazijis wiſſu ſaldatu preekſchā, ka buhſchoht katru uſ weetas noſchaut, kaſ neturrahs deewōgan duhſchigi; turklahht luhdſis, ja ſchis patōs nedarroht kā klahjahs, tad lai kairs ſaldats iſſekhoht ſawu ſlinti un ſcho noſchaujoht. Tad ta gudra wirſneeka mahziba, ka kairs ſaldats lai ſpreekſch, waj wirſneeks pa prahtam.

26. (14.) Okt. Pruhſchu karra waddona, generala Moltke ſeptindeſnita dſimſchanas deena ar leelu gohdu noſwehtita.

„Prov. Corr.“ rakſta par Pariſes aplehgereſchanu tā: Ta leeta, ka Pariſe wehl arweenu netohp apſchaudita, nahht no tam, ka wiſſas tahs karra leetas, kaſ pee tahda milſena pilſehta aplehgereſchanas wajjadſigas, newarreja tik ahtri peekſtappet. Daſchi generali jau ar weenu dalku tuhda gribbeja darbu ſahkt un zerreja, ka Pariſeeſchi jau zur pirmo bumbu plihſchanu pee prahta nahſs, bet kehniſch paſtahweja uſ tam, ka wiſſam buhs gattawam buht, pirms eefahht, bet tad arri wajjaga eet uſ preekſchu. Peekſtappeta munizija ween ſwer 125 tuhft. birkawu. Wan kehniſch irr wihrs, kam ſirds deewōgan ſahp par katru aſſins lahſiti, kaſ tohp iſleeta, bet pee tam arri ſtahw nekufinajams, ka taſ eefahhtais aſſinainais darbs newarr zittadi ſwehtigu gallu panahkt, kā kad Pariſe paſchā meera derriba tohp paraſſita.

S.

Daſchadas ſinnas.

No aheſemnehm.

Pa Berlini eet ſinna, ka uſ Pruhſchu kehniſu pee Pariſes ſchauts, bet ne-iſdewees. — Berlines johku lappas, Kladderadatscha beidsamā nummurā redſama ſchahda johziga, bet pateeſibas pilna bilde. Weenā mallā ſtahw wihrs (Bismarcks) puſnoleejees un ranga ſawus jaunohs ſahbakus pehz kahjas eemihdht. Uſ weena ſahbaka ſtahw: „Elſaſ“ uſ ohtra „Lottrina.“ Bildeſ widdū reds muhrus (Pariſi) un wihrs (Favr) pahri pahreleejes brehz mutti atplehtis: „a re kur manni ſahbaki!“ Wairahht uſ mallu ſtahw 2 wihri (Englantes un Auſtrijas miniſteri) un ſalka uſ ſahbazneeku: „Wa dſirdeet, tee Zums gan ſpeedihſ.“ Schis atkal atbild: „Rebehdajeetees wis, irr no labbas wezzas Wahzu ahdas, lai buhtu laiku pehz Frantſchu kahjahm eewalkati, bet eephehtim tohs arri pehz ſawejahm, kad tik labbi ſmehreſim un puzeſim.“

No Werſallas ſunno 30. Oktob., ka Wahzſemmes weetneeki noſpreduſchi Pruhſchu kehniſu par keiſari jelt.

Kopenhagenā 17. (29.) Oktober atbraukuſchi Sweedru kehniſch un kehniſene, krehna printſcha jaunpedſimmuſchais dehliaſch taps pirndeem kriſtihts.

Rohuā, pahweſts leela raktuſcha atſlehgās bij eebahſis ſawā kullē un nebuht nedewa tahs Italeeſchu waldibai. Tā tad ſchāi bij durwis ar warru ja-uſlauſch un nu jau dſihwo pa eekſchu.

No Florenzēs 27. Oktob. tohp ſunnohts, ka Spanija uſaizinajuſi ſew par kehniſu Italias prinzi, Noſtas herzogu un ſchis atbildejis, ka buhſchoht eet, kad tik Spanijas kortes ſapulke to iſwehlfchoht un zittas walſtis wianam neprettoſchotees.

Rihna ſemmē, kur neſen ſlepkawibas darbi tappa iſdarriti pret kriſtiteem, taggad atkal breeſmu darbs notizis. Nankines wihzegubernators, kaſ kriſtiteem bij par ſtipru peekſtahwu, nakti nokautē. Slepkawa gan irr rohkā dabuhts, bet nau uſ to peedabujams, ka zittus lihſwainigohs uſdohd, tik atſauzahs uſ to, ka eſoht no debbeſim ſuhtihht, lai ſcho darbu iſdarroht. S.

No eekſſemnehm.

Zelgawas polizmeiſtera k. peeminedams ka Rihgā un Ohlainē lohpu mehriſ iſzehlees, iſdohd ſchihſ pawehles: 1) Miſleegts no Rihgās, Ohlaines un zittahm puſſehm, kur lohpu mehriſ rahdijees, uſ Zelgawas pilſehta dalku weſt gohws lohpus, negehr. ahdas, galku, weenu un krehjumu. 2) Wiſſas pilſehta gannibas tohp tuhda aſtaſſitas un nau brihw lohpus kur gannihht. 3) Kur kahds lohps ar ſehrgu apſirgſt, buhs tuhda kohrtela uſtraugam ſamū par to doht. S.

No Leepajas puſſes 12. Oktober. Pehz karſta un ſauſa Julija bija Auguſta mehneſis mums leekainſch un drehgnis, maſ it ſiltu, jauku deeniſu; taſ Septembri turrejahm diwi nedelas kohſchas, pee 16 grahdehm ſiltas deeniſas un paſauſu laiku, kaſ preekſch kartuppetu no-

nemfchanas dikti gelbeja kà sehgelu laimneekam kahrtigs wehjsch. Oktober mehnests, kà jau eeraddis, leetu allasch kaifa un nakttsalnas atwedd; taf lohpiini wehl eet gannibàs. — Lauzinus schi gaddà ahtri nokohpahn ide-wigà laika tà ka fen jau wiffa labbiba pa-ehná un — jau dauds masee semkohppi buhs fawas bandas isklulufchi, ir pilfehfinà teesu noweddufchi. — 4. Oktober noswinne-jahn fawus schi gadda plauschanas fwehklus, ne wiffi ar weenadu firði: Daschi irr bagatigi plawufchi, taf dascheem waffaraja bija knappa. — Rudschi un kweefchi bij schogadd wiffar brangi pa-angufchi, feens un ahbolktafch arri; bet meejschi bija til teem labbi, kas leijas un zeesotees semmès trahpija eefeht. Granteendòs panihka dikti ta faufuma dehl; jo daschà gabbalà nebija no waffaras fwehtkeem lihds plaujamam laikam neweenu gruntigu leetu redsejufchi; tikkai raffa un masè leetutinfch fehju raffinaja un spirdsinaja. No sirneem bija tàpat mas preefa; tee bija tahypoti un apspeesti no faufuma. Linni ihfi no auguma, bet sehklas effoht labbas. — Kartuppeli mitrès semmès angufchi lohti leeli un dauds appafschà. Daschi stahsta no 10—15 graudeem dabufufchi, granteendòs angufchi mas. Bet ne-atminnohs til mas dahrsa augtus redsejis, kà schogadd. — Ahbokfu lohti masums, bumbeeres un pluhmes neka. — Ne-esnu schi gaddà neweenu bumbeeri nedf pluhmi redsejis, ne uf tirgeem. — Ne-atminnohs arri til dauds seemetu blahsmas redsejis, kà schogadd. Augusta mehnesi ween kahdòs pezdòs waffaròs redseju. Tanni 12., 13. un 14. September, waffarà, bija tahs gresnafahs un leelafahs ar farkanbaltahm struhglahm. — Mahnutizzigi to sibmehs uf pastahwigu karru; bet mahzibts un deewahijigs zilweks fazzibts: „Kas warr Deewa gudrus daktus ifgudroht!“ — —

Sirgi un gohws lohpi stahw wehl arweenu leelà tirgù, tadehl arri rohnahs dauds to meisteru, kas mihtus firdsians, bes maffas no gannibahm aiswedd nakti prohjam. Dsirdeju dauds scho ruddeni no sirgu sahdsibahm; dascham fainneekam 2 lihds 3 sirgi weenà reisà panemti. Te no sirgn sagfchanas runnajoht, gribbetu lautineem to aufis eetschulsteh: Kamdeht nepehrfat dselsu pinneklus faweem sirgeem!?! — Tatschu til ahtri un lehti newarrehf sirgam saglis peetapt klahnt un aishabt, kà bes teem. Kam netihf tee pahrs rubuli par dselles pinnekleem isdoht — jazeefch pehz leela stahde, jeb ja netihf pinneklus eegahdatees, tad leekat ruddena garràs naktis fawus labbohfs sirgus, waj nu stalli jeb — appafsch waktis! Schin-nis gaddòs, fur labbu darba sirgu bes 60 un 70 rubuleem nepirkfi, irr fainneekam, kad tam pahris sirgu atstahj — leels naudas kapitalis wehja. Tadehl, mihti semkohppi, kohppjat labbi fawus kumelinus; bet — fargajeet tohs arri stipri! Netihf lehti warr labbu sirgu taggad nopirktees! —! — 17. September tappa Dsch-Dahmas muifschà pirmais tirgus noturrehts. — Laufchu bija

dauds, bet kà jau pirmo reis, wehl mas preefchu bohòs.

4. September aishahja, paschà deenas laika, Dsch-Dahmas bruhfs ar ugguni. Gan nu ap to laifu netappa brandwihns dedfinahts, tad taf wiffi pee dedfinafchanas wajadfsigi apparati, kas bruhfi stahweja, — lihds ar ehku un zittahm leetahm, fadegga. Skahde effoht lihds 2000 rubuleem rehkinajama. — Leepajas dselszetta darbs eet ar ahtreem fohleem uf preefchu. Jau fen ar flegdu liffchanu par Poshch' uppiti, kas pee Wainodes muifschas, stary Kursemmi un Leifschem rohbescho, effoht pahri un gribboht wehl fchoruddeni lihds gallam, lihds Skahni, aishneegt. — Telegrafa drahte zekam blakkam arri jau likta un jau sinas laifchoht. — Rudsifchi, schi ruddeni fehti, irr kohsch eefehlfufchi. Kaut til labbi seemu pahrmistu! — Kà wezri laudis pehz Mikketa sibmehm, ja tahs nekrahps, spreesch, tad buhtu pirma seemas pufse pamihkfta, ohtra — affa. Lihds schim laikam wehl ruddens labs, kautschu gan ir lihst un aukfti wehji pahrtufschem tibrumeem daschdeen swilpj un ruhj un zilwekam, kad tas pee waffaras gresnumeem un fittahm deenirahm atminnahs, fehru duhschu darra; bet zittadi tas taf newarr buht! Katrai leetai faws laiks!

Ruddens fohkeem lappas kaifa,
Dabbas mahtei kappu taifa; —
Schuhms, flectes, kuhfis pilda,
Nabadstus barro, — silda.
Bet arr bide azzihm rahda,
Pahrwehrtibu dschwè stahda:
Daktus, lufses aifstedsahs; —
Katram nahwe peestedsahs! — E. F. S.

Suldigas gimnastija 7. Oktober no waffsrahtes apstiprinata.

Baltijas generalgubernatora k. Kursemmes gubernas waldibas teefat dehl apspreefchanas preefchà lizzis to nodohmu, lihdsfchinnigas galwas naudas weeta eezelt nodohfchanu, kas buhtu maffajama no katrahm semneeku mahjahm un winnu peederrigeem semmes gabbaleem. Lai nu warretu scho leetu skaidri apspreeft, wiffahm muifschas waldibahm irr usdohts, mehnescha laika eefubtht rakftus, kas israhda zil mahju katrai peederr, zil puhruweetas laufkeem, plawahm, gannibahm, mescheem, zil strahducku mahjäs un zil leela ta rente waj pirkama summa.

„Balt. wehftu,“ lassam, ka Latweefchu lassifchanas biblioteka, kas Rihgas Latweefcheem lihds schim arween wehl truhka, irr taggad zaur to braktu K. un M. Busch puhlinu eerikteta un lassifchanai atdohta.

Zehrpattas augftà skohlà 10. September 1870 bij 696 studentes; stary teem studeereja par mahzitajeem 71, par teefasfungeem (jura) 233, par daktereem 172, ap-teekereem 43. No Widslemmes bij 315, no Kursemmes 147, Zggaunu semmes 86.

No **Walmeeres**. 6. Oktober Walmeermuifschas jaunais pagasta waldifchanas nams eefwehtihst. Uf scho

preeka deemu pagasta preefchneeziba bij usluhgufi par goh-
da weeseem muifchas dñitlungus, draudses mahzitajus,
bruggu, kreis un draudses teefas lungus, floblas un
dakter lungus un dauds jittus. Leela fapulzes istaba bij
fauſchu pilna, wiſſas ruhmes bij jauki puſchlota. Behz
ſkuntligi nodſeedatas ſwehtku dſeesmas pagasta wezzakais
M. Tamfohu turreja atwehſchanaſ runnu uu wiſſu buh-
wes peepalihdſetaju wahrduſ peeminedams pateizibas teem
teiza, ihpaſchi teem buhwmeiſteru lungeem Martin Dhsol
un Krumberg. Behz ſchiſ runnas draudses mahzitajis
Walter turreja jauku eeſwehtſchanaſ runnu un beidsot
dſeedaja „Lai Deewa wiſſi lihdi.“ Tad Schwarzbach k.
ihſa runna pagasta wahrda atkal pateizahs zeen. mahzita-
jam par wiinna pamahziſchanaſ wahrdeem. Mahzitajis
atkal iſſauza muhſu wiſſuſcheligu Keisara un Kunga weſ-
ſelibu un wiſſa fapulze ar trihſreiſigu „hurrah“ atbildeja.
Behz tam tappa mallite noturreta un wiſſadas weſſelibas
ar wiinna glahſiti uſdſertas. Par peemianu ſchai deenai
fapulzete wehl to paſchu deen famettahs uſ jauku leetu,
prohti uſ grahmatu krahtuwes eetoifſchannu un labba teefa
dahwanu tuhdaſ eenahza. Lai Deews nu palihdiſ tahtah!

Behterburga. „Waldb. ſinn.“ neſs ſinnas par mi-
niſter lungu nodohmu, no waldbibas puſſes zeetas paweh-
les iſdoht, zaur kurrachm breeſmigais dſerſchanaſ grehts
warretu tapt maſinahts. Ihſa laika deht ſchiſ leetas
jaunas pawehles gaidamas.

— Behterburga 7. Oktober pulkſten 8. no rihta uſ
ſirgu tingus plattſcha teem abbeem printſcha Arenberg fley-
laweem, Juri Schiſſin un Behter Grebennikow taſ
ſpreedums tappa preefſcha laſſihts. Abbi paſaude ſawas
birgelu reltes, tohp uſ 15 gaddeem likti pee zeetumneeku
darba kalna razzejos un pehz ſchi laika paliks uſ wiſſu
muhſchu Siberija.

— Arri pee Kreewu armijas irr eewesti jaunmohdes
kaiſitaju leelgabbali (mitraleſes). Katram eſſoht 10 ſto-
bri un 4 ſaldati pee ſchauſchanaſ waijadſigi; weens no-
ſtahda maſchini, ohtrs ſneeds un treſch leel patrones, zet-
torts nemm tuſſchahs atpalkaf. Pee labbas iſmanas
warroht lihdi 300 ſchahweenu pa 1 minuti laiſt, uſ 300
aſſehm tahtuma lohdes trahpoht ittin ſmalli, tad eet pahri
par werſti, tad ſahk wairahk uſ wiſſahm puſſehm ſtrei-
joht. — Beſſemer k. Wahzſemmē atkal peedahwa ſawus
jaunigudrotahs leelgabbalus, kaſ ſawas lohdes ne wiſ
zaur ſchaujamo pulweri, bet ar damſi grihb ſpert lauka.
Atkal kaſ no jauna.

— Sadler lungam uſ 10 gaddeem atwehlehts brand-
wihnu dedſinaht no ſuhnahm. Brankuſchi preefſch tam
pa dauds Kreewu ſemmes gubernahm eozelti un nahloht no
ſuhnahm brandwihna papilnam ahra. Taggad ſchiſ kung
uſdewis Kurſemmes muifſchneekam, baron von Simolin
Wettberg ſcho ſuhnu ſpirkta dedſinaſchannu arri pa Balti-
jas gubernahm eegrohſiht, kur leels pulks ſuhnu at-
rohdamſ. S.

' Brunnu ruppuzis. (Schildkröte.)

Neſen atradda Kalletos (Niſputtes aprinki) kahds me-
ſchafargſ brunnu ruppuzi, kaſ taggad te ar galku un da-
ſchahm lappinahm tohp barrohts un ittin ſpirgts uſtur-
rahs. Schis lohpiuſch irr, ar iſſteeptu galwu un aſti
gandrihs 10 zoll. garſch; wirsbrunna irr puſappata, tum-
ſchi bruhna, ar maſeem dſelteneem plekkeem, 6 zoll. garra,
gandrihs 5 z. platta, ar 13 leelakahm widdus ruhthem un
pulkſ maſakahm apfahrt ſa-auguſi. Wehdera jeb krukſchu
brunna irr maſaka, garrena no 10 leelahm un 2 maſahm
ruhthem ſalikta, irr neſkaidri dſeltena ar tumſchahm, ne-
weenadahm ſtrihpahm. Wiinna 4 kahjas irr tapat tumſchi
bruhnas, rehtainas, ar 5 naggeem. Batte pehda irr wai-
rahk ka 1 zoll. platta, beſ kahdas plehweſ. Galwu, aſti
un kahjas warr ruppuzis pehz patikſchanaſ eekſch ſawa
brunnu namma eewilkt un no ſatra eenaidneeka paſlehppt.
Wianam ſohbu nau, bet tam irr zeetas ſmagganas, jo
taſ ſawa wakkā ſtaigadams gleemeſchus, wahrdes, tahr-
pus 2c. dſihwus aprij.

Brunnu ruppufſchu irr daſchadas ſortes, gan leelas,
gan maſas, tapat arri zitti juhra un upju kraſtos, zitti
atkal uſ ſauſu ſemmi dſihwo. Schee ruppufſchi, kahdu
te apſihmeju, atrohnahs wiſſa Ciropa, bet lohti rehti.
Dabbasprattigi wiinnu peeſkaiſa pee treſchahs dſihwneeku
ſchkirras, ar aukſtahm aſſinihm un beſ ſpalwas, un no-
ſauz wiinnu ar to ſinnatnibas wahrdu Emijs europaea.
No wiinnu brunnahm tohp taſ, preefſch ſmallu leetu iſ-
ſtrahdaſchanaſ deewſgan paſſihtams ſchildpats taiſihts.
Ruppuzis dehj pautus (ohlas), kaſ maſſaras ſiltumā pa-
ſchi iſſerrinajahs. Slinkſ un muſkis lohpiuſch buhdams
wiuſch warroht dauds mehneſchus beſ barribas pahrtikt, un
ja tam galwu nozehrtoht, tad taſ wehl dauds deenas pa-
leekoht dſihws, Wiinna galka un ohlas eſſoht zilwekam
weſſeliga barriba. S. K.

Gibenſteina meita.

„Marrinaſ pilna taiſniba“ — ta mahte ſazzija. —
„Ar neweenu laulibu lahga newarr iſdohtees, pee kurras
wezzaki nedohd ſawu ſwehtibu. Un to jau Zuhſu wezzaki
nedarritu, tad Zuhſ Marrinu gribbetu apprezzeht.“

Prinzis drohſchi bij zerrejis, ka lautiari warren lohti
par to preezaſchotees, ka Marrinu gribbeja par ſeewu
nemt. Wiaſch tadeht ſinnams brihnijahs par tahtu
wallodu.

„Es biju zerrejis“ — ta prinziſ ſazzija, — „ka Mar-
rina manni druſku miſlo, bet nu es redſu, ka mannim
wihlees.“

Mahte un arri patti Marrina gan ſazzija, ka wiinnam
ne-eſſoht wihlees un ka Marrina to teefſcham miſlojoht.

Bet prinziſ ſazzija: „Ja Marrina manni teefſcham
miſlotu, tad ta nerunnatu. Arri mannahm wehleſcha-
nahm daſchi kawekki pretti ſtahw —“

„Kas wehl nau isflibdinati, zeenigs leelkungs;“ —
tā mahte fazzija. — „Zuhs gan sinnaams ittin abtri effat
apnehmuschees, Marrinu apprezzeht. Bet to luhdiami
netizzat, ka wezzaku laufchanu til drihs panahflect. Ta-
dehl kamehr wezzaku laufchanu wehl ne-effat dabujufchi,
tamehr par scho lectu wairs nerunnasim. Til kad Zuhfu
wezzaki ar to meerā, ka Marrinu nemmat par feewu, tad
arri es buhfschu pilnā meerā.“

3.

Aleksanders bes kaweschanahs fawai mahtei garru
grahmatu rakstija un tai plaschi isstahstija wiffus Marri-
nas labbus tiklumus. Turklaht mahtei firfnigi luhdſa,
lai dehlu aistahwoht pee tehwa. Tehws bij gauſchi lepnſ
kungs. Dehls tadehl ne-eedrohschinajahs, winnam par
scho lectu rakstih.

Dimitri, Aleksandera mahtes brahlis, gandrihs ar-
ween dſihwoja Parisē un til ween pahri reisahm par gaddu
fawu mahſas wihtu apmelleja. Kad fawas leſchas bij
pildijis ar nandu, ko wezzam firſtam gudri mahzeja iswilt,
tad tuhliſ atkal aibrauza.

Rupat arri pilnu mehneſi pee fawejeem bij uſturrejees
un wezzo firſtu paherrunnajis, lai dehlu apprezzeht ar
jauno grafeni Olgu.

Olgas mahte bij atraitne un bagata muischneeze. Nu
jau diwi gaddi bij pagahjufchi, kamehr winna ar
fawu meitu dſihwoja Dresdenē, Saksionijas ſkaista gal-
was pilfehſtā.

Dimitri no grafenes firſtam to ſinnu neſſa, ka ſchi
tam pretti ne-effoht, fawu meitu ar Aleksanderu apprez-
zeht, par ko firſts kohti preezajahs. Aleksanders un Olga
par wiſſu scho lectu wehl neko neſinnaja. Tadehl tikka
norunnahſ, ka Dimitri Aleksanderu tahm grafenehm
Dresdenē buhſchoht peewest, lai abbi dabuhn eepaſihtees
un eemihlotees.

Dimitri arri teeſham no Libenſteina brauza uſ Dres-
deni pee grafenehm un kad ſchahs ar to pilnā meerā bija,
ka Dimitri fawu mahſas dehlu uſ Dresdeni aizinaja, tad
Dimitri Aleksanderam grahmatu laida, lai nahkoht uſ
Dresdeni. Bet Aleksanders negahja wiſ, mehſ ſinnam
kapehſ. Wiſſch aibildinajahs ar to, ka dakteris pageh-
roht, lai wehl bahdejotees. Aleksanders ſtipri bij apneh-
mees, nekusteht no Libenſteina, pirms atbildeschanu no
mahtes buhſchoht dabujis.

Sawu Marrinu wiſſch weenumehr ſtipri mihloja, bet
Marrina kā liſkabs winnu til karſti nemihloja, kā tikka
mihlota. Jauneklis daschureil nopuhtahs, ka weens prin-
zis effoht, dohmadaſ, ka Marrina winnu karſtahſ buh-
tu mihlojuſi, ja weens ſemneeka puika buhtu bijis.

Kad Aleksanders atkal weenreis ar Marrinu pee dahra
fehſtas ſtahweja un zahlus barroja, tad wiſſch praſſija:

„Waj tu mannim tuhliſ par feewu buhtu palikluſi, ja
es tawas kahrtas wihrs buhtu bijis?“

„Sinnaams,“ — tā winna atteiza — „ja Zuhfu un
manni wezzaki to buhtu lahwoſchi.“

„Kapehſ manni ſauzi par „Zuhs“ un ne wiſ par
„Tu“, kā es temi ſauzu?“

„Tapehſ ka Zuhs weens augſts leelkungs effat un es
til ween praſta ſemneeka meita eſmu.“

„Bret tewim nekahds augſts leelkungs ne-eſmu. Es
negribbu augſtaks buht par temi. Kapehſ mannim weenu-
mehr atgahdini to, ko lahpraht gribbu aismirſt?“

„Tapehſ ka augſtaks par manni effat un paleekat, waj
nu gribbat waj negribbat.“

„Es gandrihs warretu launs palikt deht tawas ſuhr-
galwibas.“

„Kā tad Zuhs uſ mannim warretu launi palikt, kad
tak es Zuhs firfnigi mihloju?“ Tā fazzidama Marrina
winnam rohku ſneeda un Aleksanders atkal bij laimigs
un preezigs.

Bet ta ſen gaidita atbildeschana no wezzakeem ne-atnahza.

4.

Aleksandera mahte dehla grahmatu bija dabujufi un
wihtam arri par to ſtahſtija. Wezzais firſts palikka gan-
drihs traks aib leelahm duſmahm. Wiſſch neween ſewai
bahrgns wahrdus fazzija, bet arri ſewas brahtam grah-
matu rakstija, kur tam pahremta, ka winnu negohdigā
wiſſe effoht peewihlis. „Jeh“ — tā fawu grahmatu
beidſa — „tu tuhliſ mannu nejehdſigu dehlu waklā rauji
no tahs negohdigas ſemneeka meitas un bes kaweschanahs
to iſdarri, ka Aleksanders apprezzejahs ar Olgu, jeh es
uſ muſchigeem laikeem ſchirrohſ no tewim.“

Firſts ſewas brahtam arri to grahmatu bij ſubtijs,
ko Aleksanders mahtei bij rakstijis, lai onkelam pilniqa
ſkaidriba buhtu par wiſſu scho lectu. Dimitri jau toris,
kad Libenſteinā bija, par Aleksanderu bija brühnjees. Nu
wiſſch dohmaja, ka tas jauneklis teeſham ahrprahtigs pa-
lizis, gribbedams apprezzeſ ar ſmuſku ſemneeka meitu.
Bes kaweschanahs wiſſch nu dewahs uſ Libenſteinu un ap-
nehmahs, mahſas wihtu peekohtdinaschanu un pawehle-
ſchanu iſdarriht un peepildiht.

Aleksanderu wiſſch ne-atradda mahjā, bet gan winna
wezzo fullaini Behteri, kaſ fawu kungu jau kā behnu uſ
rohlahm bij neſſis un kaſ no ta laika winnu wiſſur pa-
waddija.

„Dewini welli, Behter!“ — tā wiſſch fullaini ap-
ſweizinaja — „kaſ tas tahds brühnumſ, kaſ ar tawu
kungu notizzis? Waj irr apburſt?“

„Deems to ſinn, kā tas notizzis, ka wiſſch scho mei-
tu til ſtipri un til abtri, par kaſlu par galwu, eemihlo-
jis. Wiſſch kā leekahs no winnas newarr atſtahſtees.
Wiſſch mannim fazzijis, ka to gribboht apprezzeht.
Wiſſu zauru deemu abbi diwi ſtahw uſ tihroma un puble-
jahs ar kartuppeleem un rahzineem.“

„Ar kartuppeleem un rahzineem! Salki, Behter, waj
arri netizzi, ka tawſ kungs ahrprahtigs patizzis?“

„Ne, to gan netizzu wis, zeenigs leelstungs! Winesch irr prahligs un labs, kà arween bijis. Tik ween ka par zittu nefo wairs nebehda, kà par to meitu.“

Wiswairahl onfels par to brihniyahs, ka Alekanders ar Marrinu ar wiffu gohdu dshwoja, ka tai labba slawa bija un ka arri Marrinas wezzaki kreetni un deewabijigi zilweki bija. Winesch ar Pehteri gahja us to tihrumu, fur Alekanders teescham lihds ar Marrinu un ar Marrinas tehwu pee kartuppeleem publejahs. Alekanders tik duhschigi strahdaja, ka ilgu laiku fawu onfeli nemas neewehroja. Winesch ar to jau bij apraddis, ka zeema laudis ar brihnoschanu un ar plattahm azzihm us winnu flattija un winesch par to wairs nemas nebehdaja. Kad mahtes brahlis eeradsija, tad to gan apfweizinaja, bet newis ar prezigu firdi. Winesch ilgu laiku par welti us grahmatahm no mahjas bija gaidijis. Kad nu onfeli redseja, tad behdiga jausma winnam pahnehma firdi. Marrina atflahrt, ka winesch palikka balts kà palags un mihligi tam azzis flattidama prassija, kas winnam kaitoht?

„Mahz mannim lihds us mahjahm pee mahtes.“ — ta winesch fazzija — „Zums wiffu buhs sinnaht. Schis irr mans mahtes brahlis, kas mannim nefs sinnas no wezzafeem. Winesch muhs pawaddihs.“

(Alf vreekschu beizums.)

Zif mahziniu semmes lohde fwerr?

Dabbas gudrotaji daschu reis gar leetahm nodarbojahs kas zitteem skann kà pasalkas. Pee tahm peederrahs gan arri ta jautaschana: zif mahziniu fwerr wiffa muhsu semmite? Utbilda warretu liktees lohiti weegli dohdama, nemtu kaut kahdu labbu leelu nummuru un fazzitu, tas irr semmes swars, ja netizzi nefs schurp swarrens un leez to wirsu. Bet schi jautaschana nau wis tik johkeem zelta, bet no distkas palceelbas. To jau sen sinn, zif leela muhsu semmes lohde, wirs kurras dshwojam; katis skohlas-behrns jau dabuhn mahzitees, ka winnas zauri mehys irr kahdas 1700 juhdses, winnas wirsus 9 miljoni kwadratj. (6 milj. uhdens un 3 milj. sausas semmes), buhtu nu jadohma, kad reis sinnu, zif leela kahda leeta, tad nemmu no winnas kahdu masu gabbalu un nofwerru, tad warru drihs isrehkinaht, zif smagga wiffa leeta. Bet te nu fahkabs ta libbele, Semmes dallas nau weenadas, irr smilltis, akmini, metalki jeb tulschumi. Ta tad papreekschu ja-isdibbina, kahda swarra tas semmes pildijums irr. To nu beidsamajds gaddds irr raudsijuschu isdabuhnt un atradduschu, ka semme fwerr 14 kwadriljonu*) mahziniu; winnas pildijums zaur zaurim irr druszia weeglahs nefa dsels, jo wairahl us eekschu, jo smaggahs. Bet kà tad nu tas isrehkinahts? Zau zaur femako Englandseschu gudrotaju Newton ta sinna bij eekrahta, ka katrai leetinau wirs semmes un ahypus semmes irr eedohhts tas spehls, zittu leetu, kas tuwumà nahf, wilkt pee few. To smag-

*) 14.000000.000.000.000000.000000.

gaka kahda leeta, jo wairahl ta rauj pee few klahf. Ta tad nu mannam, ja tik sinnatum, zif stipri kahda leeta welk zittas klahf, tad warram isrehkinaht, zif smagga patti irr. Bet te nu tas grubtums pee schi darba zaur to, ka patti semme lohiti swarriga un rauj wiffu jau pee few; kad gribbetum redseht, waj weena labbi prahwa dselsbumba peewilks masu lohiti, tad to newar-ram dabuhnt redseht, jo semme wilks patti pee few maso lohiti, tik lihds ta buhs palaista wakkà. Mehys fazzisim, winna kriht semmè, bet ta semmè krischana nau nefas zits, kà semmes peewilkschana. Kad mehys spehtum kahdu akmini labbi labbi tahfu usfweest gaisà, ta ka zitta kahda pasauls lohde winnu dabutu gaisà manniht, tad akmins nenahntu wairs schurp atpakkat, bet aisskreetu us mehnesi waj us zitturenì. To semmes peewilkschanas spehku nu warr it labbi mehriht un tas mehys irr ta leeta, ko pee faweem feenaspulksteneem redsam, prohti pendelis. Kad winesch stahw meera, tad winna gals irr wistuwahl pee semmes, tik lihds tohp us weenu pussi pakustinahts, tuh-dal rauga, no semmes peewilks, atpakkat kluht, bet krisdams pahskreen pahri atkal us ohtru pussi, bet semme welk un janahf atkal atpakkat. Zif ahtri tahds pendels skraida to warr weegli sinnaht winna sitteenus pa 1 deenu uskaiht. Kad nu warretu scho paschu pendeli, kas no semmes peerauts tik un tik sohlu taifa likt pret zittu leetu, kà labbi smaggu lohiti, un skaitiht tad tohs sohlu, tad warretu gan sinnaht, zif reis stipri semmes lohde rahwa klahf, ne kà dselsbumba. Un to nu irr darrijuschu. Wissupirns nehmahs gar to gudroht Englandschis Cavendish. Lai warretu smar-rinus eetaisht, fur semmes peewilkschana lai nemaisahs pulkà, winesch nehma addatu un likka gullu us spizzes smalku tehraudu, fahri, kas warreja greestees us labbo un kreiso pussi. Abbdas fahris gallds pafahra masas bumbinas no weenada swarra, ta ka tehrauda fahris weenadi tappa wilkta us semmi. Nu neh-ma 2 leelas dsels bumbas, pafahra tabs maso bumbinu tu-nuumà, bet ta ka nepeefahrahs. Un kas notikka? Masahs bumbinas ar lehzeenu bij klahf pee leelajahm, warreja pa-gruhnt noht, bet tuhda dewahs atkal klahf, bet nu schurp un turp wilktas fahka tapat sohloht, kà pulkschana pendelis no semmes lohdes peewilks. Bet tas darbs bij lohiti smalki isdarrams. Bij jaraugahs, waj ehkas feenas no weenada matriala, bij jafargahs no masakahs gaisa satrhzinaschanas, newarreja pats stahweht klahf, lohdehm un lohdtchm waj-jadseja buht us matta u. t. j. pr. Raudsija weenu kawelli pehz ohtra deldeht un ta tad isrehkinaja, ka wiffa semmes lohde irr 5/2 reis tik smagga ka uhdens lohde no tahda pascha leeluma, tas irr lihds 14 kwadrilj. mahziniu. Lihds semmes widduzim irr 860 juhdses, no schihm nau weht us weffelu 1 juhdsi zilweku behnt spehjuschi eeraktees eekschà. Bet fur arri zilweku kahja nefneeds, winnu galwinas spehi zellus mehriht un leetas usfwehrt. S.

Vreeksch latw. mehnikurlu skohlu Sallaspile
pee mannim tappa eemakjati no Vreeksles draudses
10 rubl. 20 kap. un no Kalnamujschis draudses
14 rubl. 15 kap.

Mahz. R. Schulz,
mehnikurlu skohlas direktors no
Seligawà, 24. Okt. 1870. Kursemmes puffes.

Zelgawas lohpu-aistahwefchanas beedribā
 Oktober mehneši eestahwefchees jauni beedri: Lasses mahz.
 Raizon un floblotajs Magnūs Spohr, Jaun-Ewirlaufas
 zimmermannis David Grünfeld, Wilhelm Stavenhagen L.,
 Jaun-Auzes Ahgu fainneeks Friš Witte, band. Ernst
 Verche, Dohbeles floblotaji Gessner, Schiffer un Weifs,
 Kalnamuischas flobl. Gotthard Forstmann, Pentules flobl.
 Johann Hartmann, Zelgawas kwartalwirfneeks Edmund
 Busch.
 R. Schulz,
 Zelgawas lohpu-aistahw. beedribas presidente.

A t b i l d a s.

Krist. Briton. L. V. Baldeews! Itin labba.
M. E. — C. Wissi decrigi, bet drukstis usgaideet. Weenu no be-
 dsameem tuskat nemim. Karra laiku labbad teela druhfma.
S. H. Pehz tahm sinahim un grabmatahm, kas muhsu rofkās,
 dobdam Jums un wisseet no Keel-Auzes, Dohbeles, Kursischeem, Saldus,
 Gezawas un Salgalles to padobimu, ja kas fawcem beddigeem brakteem,
 us Simbitkas Keel-Berefnikas muhsu griib naudu pafak fahitit, lai
 fahita wiadrohfschabl pee turrens zemianu muishas waldineela Stintman L.,
 kas tā ihis draugs Berefnikeescheem rahdijees un rahdabs. Lai til preehme,
 kam noboddamē un buhs uš matia. Adressi lai raksta pa Krewiski tā:
 Въ Сибирскую Губернію, управляющему гоесподу Штанману
 въ село Мариополь, на живіиіе Г. Вермана въ Корсунскомъ уездѣ.
 (Прошу отдать Лагвинскому крестьянину П.Н. въ Волыш.Вережникахъ).
 Warahb newarram fahitit.

Rabbibas un preefschu kirgus Zelgawā, 26. Oktober,
Rihgā, 24. Oktober un Keepajā, 1. August
1870. gaddā.

Malkaja par:		Zelgawā.	Rihgā.	Keepajā.
1/3	Efchem. (1 pubru) rudsu	2 r. 40 k.	3 r. — k.	2 r. 20 k.
1/3	" (1 ") kweefchu	3 " 75 "	5 " — "	4 " — "
1/3	" (1 ") meefchu	2 " 25 "	2 " 20 "	2 " 20 "
1/3	" (1 ") ausu	1 " 20 "	1 " 35 "	1 " 15 "
1/3	" (1 ") firu	2 " 25 "	4 " — "	2 " 20 "
1/3	" (1 ") ruzju rudsu mistu	2 " 20 "	2 " 25 "	2 " 25 "
1/3	" (1 ") bihdelen	3 " — "	4 " 25 "	3 " — "
1/3	" (1 ") " kweefchu mistu	4 " — "	5 " 50 "	5 " — "
1/3	" (1 ") meefchu putrainu	3 " — "	2 " 85 "	3 " 90 "
1/3	" (1 ") kartoffeki	— " 80 "	— " — "	1 " 15 "
10	puđu (1 bihlawu) feena	2 r. 50 k.	4 r. — k.	2 r. — k.
1/2	" (20 mahz.) kweesta	5 " — "	5 " — "	4 " — "
1/2	" (20 ") dseles	1 " — "	1 " — "	— " 90 "
1/2	" (20 ") tabaka	1 " 40 "	1 " 25 "	2 " 20 "
1/2	" (20 ") fchikibu appinu	2 " — "	— " — "	7 " — "
1/2	" (20 ") frohna linnu	2 " 75 "	2 " 50 "	1 " 80 "
1/2	" (20 ") brakka	1 " 50 "	1 " 20 "	1 " 20 "
1	mužzu linnu fehlu	9 " 50 "	10 " — "	— " — "
1	" silu	12 " 15 "	14 " — "	13 " — "
10	puđu farkanas fahls	6 " 75 "	6 " 25 "	— " — "
10	" baltas ruzjas fahls	6 " 60 "	6 " — "	5 " 50 "
10	" " smalkas fahls	6 " 50 "	6 " — "	4 " 50 "

Ratw. Uwischn apgahdatais: **J. W. Sakranowicz.**

S l u d d i n a s c h a n a s.

Uš wawehll
tahs Keisariškas Majestetes
 ta patwaldneeka wiffas Krewu walfes,
 u. t. j. pr.

no Saldus frohna pagasta teefas wiffi tee, kam
 labdas praftifchanas buhtu pee tahs wantibas ta
 nomirufcha Krohna Sahtingu renteneeka un fain-
 neeka Mahet Wepre no Zubkwohre mahjahm, uš
 grunit tā 493. un 533. gabbata tas Kursemmes
 jenneeku likkuma grabmatas, zaur scho fhu sluddina-
 schonu tahda wihse teel preefschā aizinati, ka, ja
 wisni negribbetu fawas reties un praftifchanas
 saudebt un muhschigu kluffuzeschanu usliktees, liboš
8. Dezember sch. g., kursch tas weentgs is-
 flehyschanas termiafch, ar fawahm praftifchanahm
 un peerabdtifchanahm wafchi, jeb kur brihw zaur
 weetneeseem, ari, kur waijadhigs, zaur peestahwe-
 tajeem pee schis teefas meldeees, fawas parahdu
 grabmatas preefschā silt un tad it ihpafchi isfleh-
 yfchanas spreedumu, tā ari to negaidiht, kas tay-
 lahrl pehz taftnibas notiks. — Tapat ari tee, kas
 nelaiškam to parahda buhtu walikufchi, teel ušai-
 zinati, fawas parahdas eefsch tikpat ilga laika,
 prohti liboš **8. Dezember sch. g.** pee schis
 teefas emalfahit, ja negriib to zeest, ko likkami
 uslits. 2

Saldus teefas nammā, 5. Oktober 1870.
 (Nr. 380.) Preefschfehdatais: **J. Graublt.**
 (S. W.) Teefas fchihw.: Kūlpe.

Rakti no 21. uš 22. sch. m. tam Krohna-Wit-
 zawas Ratfche fatmneekam zaur uslaušchanu no-
 sagts **tumfchi bruhns firgs,** 8 gaddu wezs,
 uš palkaklahjahm baltums un weens naqs aif-
 sprabdis, diwi **fchirras, fsknes grohschi** ar
 drahnu ayschuhiti, **bruhni mahleti ratti** ar
 kaltahm dseles affihm, eefschā ar fehdelli uš fed-
 derehm un **bruhna fchuhba** ar wafchaustu
 melle wadmallu pahrewilka, stabde pawiffam 100
 rubt. Kas par scho lahdsibu flaidru sinu dohd,
 pee Krohna-Witzawas pagasta teefas, dabuh
25 rubt. pateizibas malkfas.

No Haudlites frohna pagasta waldifchanas,
 Kursemmē Dohbeles ariakf, zaur scho tohy sin-
 nams darriibē, ka frohna un pagasta nedohsch-
 nas no teem pee fchi pagasta weederrigeem lohze-
 kkeem, faturu nedetu **peektdeena** Dohbeles teefas
 nammā tiks faenetas, turkiah irr peeminamē,
 ta passēs pahmatnifschana tai wafschā deenā min-
 netā wetā notiks un la wiffi tee, kas zittās de-
 nās eefsch fchihm jeb zittahm pagasta waldifcha-
 nas darriifchanahm meldeees, par wetti staigahs.
 Dohbeles teefas nammā, 13. Oktober 1870. 2

(Nr. 178.) Pagasta wezjalais: **J. Freiberg.**
 (S. W.) Pag. wald. ffr. palihg.: **S. Mather.**

26. November sch. g. pulk-
sten 3. pehz pusdeenas Kur-
semmes bishuhofhyschanas beedriba fawu
 fehdofchanu, Zelgawā, wafes eelā **Whilpwa** nammā,
 turrebs, uš ko tikpat tee beedri tā ari wiffi zitti bi-
 fchuhofhyschanas mihtotaji tohy luhgti fawulxinatees.

Direktoriums.

Wisseem par sinu, ka es
 Dohbelē dshwoju Frei-
 denfelda atraitnes nammā un ahrstefchu
 wiffadas flimmibas, wainas un azzu
 fehrgas. 2

J. v. Dieterich,
 datters.

Diwi jenneeku mahjas ap-
 wafsch **Povraggas,** Talfes ariakf
 Erwables kirspehle, tohy pahrohtas, klahfaku
 pee **Saffmakas** muishaswaldifchanas, jeb Keel-
 Gezawā pee datter fanga **Kröger.** 1

Preefsch musikanteem!

Sihda kwintes, fijku-, fchello- un kontre-
 basses seides, tā ari **farrus** (afirus) preefsch
 areefschanaajem (bohgenem), **kolofoniju** un **noh-**
fchu grabmatas weedahwa Zelgawā, teelajā
 eelā, ta andele no 1

Ernst Witt,
 zitelf **J. L. Kuffer.**

Kursemmes meddu
 wehrl Zelgawā wafes eelā 3
J. Prabl.

Rehkinumu-grahmatina
 preefsch pagasta floblahm un mahjahm:
 „**Mafais tshaklais rehkinatais,**“ ap-
 gahdabts no **P. Seewald.** Matfa 15 kap. 3

Jauna grahmata.
 Pee **J. W. Steffenhagen** un dehla
 Zelgawā nupat tappa gattawa un irr
 dabujama fchi grahmata:

200 Wsdewumu

preefsch
 pahrtulkojchanas no **Wahzu** wallodas
 latwiski un no **Latweefchu** wallodas
 wahzifki.

S a g a h d a t i

no
J. Spies.

Malka eeseeta 25 kap.

Franzijsas Landkahrte

karra gadda 1870,

avghadata no

J. M. Sakranowicz un R. Schulz.

Parises pilfehts

lihts ar apkahrtejahu
festungahm un weetahm.

